

MAGAZIN

cultural-istoric și de informație

REVISTĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

Director: Vasile TODI

Redactor-șef: Ștefan TARJOC

Colțul credinței
strămoșești

Datorii față de părinți

Fiilor, ascultați-mă pe mine, părintele vostru, și purtați-vă astfel încât să vă mântuiți.

Că Domnul l-a cinstit pe tată să fie peste fii și a întărit dreptul mamei asupra copiilor.

Cel care-și cinstește tatăl își ispășește păcatul, iar cel care-și cinstește mama este asemenea celui ce-și agonisește comoară; cel care-și cinstește tatăl se va veseli în proprii săi fii.

și-n ziua rugăciunii sale va fi auzit;

cel care-și slujește tatăl va avea viață lungă,

iar cel ce ascultă

de Domnul își va alina mama.

ISUS, fiul lui Sirah

maxima lunii

*Nici nu ne
imaginăm de câtă inteligență
avem nevoie ca să nu fim
niciodată ridicoli !,*

Chamfort

care de exterminare a evreilor. Cultul Holocaustului are un canon iudaico-protestant, care nu cunoaște iertarea păcatelor ca la creștini, iar pentru făptașii și urmași lor, nu va exista iertare,

Prof. dr. Viorel ROMAN
consilier academic la Universitatea din Bremen
(continuare în pag. a 2-a)

PAPA ȘI HOLOCAUSTUL EVREILOR

Alegerea surprinzătoare a unui Papă german, la 60 de ani de la ziua de naștere (20.4.) a lui Adolf Hitler - organizatorul Holocaustului -, atrage involuntar atenția asupra destinului nemților și evreilor. Benedict XVI are misiunea de a depăși traumele sec. XX, de a construi o Europa Unită, de a reface unitatea creștină și mai ales prietenia unică, plină de mister dintre evrei și nemți, care au slujit Sfântul Imperiu, ca nimeni alții, și au contribuit la civilizarea lumii. Evreii sunt poporul ales a lui Dumnezeu, iar nemții al Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană, care a durat o mie de ani, „Imperiul German” (II), 40 de ani, iar cel „național-socialist” (III), responsabil pentru uciderea evreilor, 12 ani. Statutul

de popoare alese, ducă fără îndoială la explozii de energie creativă, imperială și justifică poziția lor unică la Roma, dar generează, nu de rare ori, o aversiune reciprocă și chiar a altor neamuri împotriva lor. Benedict XVI, cel mai mare filozof și teolog contemporan, a ridicat ștacheta morală și intelectuală la un asemenea nivel, încât și nemții au nevoie de timp până vor înțelege și integra mesajul. Protestanții din „Land”-urile din est, traumatizați de ocupația ruso-ortodoxo-comunistă s-au refugiat în ateism, iar cei din nord, sub presiunea anglo-americană, în relativism, multiculturalitate și cultul Holocaustului. Muzeul Holocaustului din Washington, Berlin și în curând la București, sunt sanctuare unde se comemorează încer-

SÂNI

Bijuterii vitate

REGĂSIRE

Sîn mic și crud de piersică pietroasă,
Sîn brun, bătut cu efigia vieții,
Obraznic sîn de față sănătoasă,
Sîn aplecat pe fuga tinereții,

Sîn, ploscă, unde sugem, prunci, viața,
Viață, unde bem, bărbați, pieirea,
Pieire-n care, -mbătrânind, gheața,
Mormântului ne-o sparge iar simțirea;

Sîn nou la joc ce tremură în mână
Ca porumbelul alb prins sub maramă,
Sîn otrăvit de-o patimă bătrână,
Sîn rece de fecioară, cald de mamă;

Sîn, piatra amintirii pentru moarte,
Sîn, pernă a uitării pentru vii,
Sîn, nebunia celui prea cu carte,
Sîn, cuminenția minților pustii...

Dă-mi bustul Amazoanei de-altădată
Și fără toarta goală-a brațelor,
Dă-mi forma în perfecție ancorată
A sînului ce-nvinge timp și dor!

ION PILLAT

Ating cu anii toamna și, precum
Pădurea mea din suflet își așterne
Frunziș brumat pe veștedele perne,
Tot ce mi-a fost străin s-a stins în drum.

Pieri culoarea verii: foc și fum –
Răsar arhitecturile eterne.
Din rămurișul alungat de ierne
Rămân coloane trainice de-acum.

M-am despoiat de lume și de mine,
Ca să-mi găsesc prin jertfă bogăția
În marmura cu-nfiorări senine.

Deasupra turmei ce grăbește-n moarte
Primind cununi de-o zi, eu am țaria
Să-mi hotărâsc nemuritoare parte.

ÎN ȚARA PAPAGALILOR

În țara papagalilor trăia un gramofon. Deși tânăr ajunsese repede la mare cinste și membru al mai multor Academii. Era într-adevăr universal: ținea discursuri, conferințe sau predici la poruncă, și vorbea nepregătit asupra oricărui subiect artistic sau literar cu o surprinzătoare înlesnire.

Gramofonul fu ales în unanimitate membru al Academiei naționale a papagalilor și viața parlamentară schimbă repede în faimă renumele pe care și-l căpătase. Era atât de popular că devenise un proverb să spui: În țara papagalilor gramofonul e rege.

Tâmpit de admirație și totuși gelos, un bătrân papagal îl rugă odată să-i destăinuiească misterul

carierii sale strălucite.

– Pe când voi roștiți de sute de

ori orice vorbă auzită, eu nu repet decât ce e scris – răspuns gramofonul.

Ion PILLAT

ÎNTRE INDEPENDENȚA PRESEI ȘI REFULĂRILE UNOR JURNALIȘTI INDEPENDENȚI

Desigur că azi cea mai apreciată dobândă de după Revoluție este independența Presei:

jurnaliști, care pot publica aproape orice (bineînțeles în segmentul lor de piață), ce pot susține pe oricine (de la Prințul Charles la Regele Cioabă), fără acte normative interdictive (unde calomnia și obrăznicia, n-au încadrare juridică corespunzătoare), unde codul deontologic de breaslă încă n-a pătruns sau nu e luat în seamă.

În asemenea publicații (din ce în ce mai puține) pot fi făcuți „albie de porci” oameni de ispravă, sau pot fi promovate pe pagina întâi ideile obsesive ale unor frustrați; În asemenea reviste sau ziare se poate topi într-o zi munca de o viață, a militanților cinstiți și binecrescuți, pentru o presă militantă și gustată de publicul ei; În asemenea condiții, cuvântul scris, de altfel bine condus în pagină ani de zile, poate să o ia razna și să rănească lamentabil oameni nevinovați, oameni destoinici și capabili; într-o clipă de rătăcire, a cuiva, de undeva, care a avut acces necontrolat în publicația respectivă,

Ștefan TARJOC
(continuare în pag. a 2-a)

ANUL XII
Nr. 11 (141)

NOIEMBRIE
BRUMAR

Revistă editată de Uniunea
Scriitorilor Macedo-Români

ADRESA INTERNET
http://www.geocities.com/magazinmr
e-mail: magazinmr@yahoo.com

ISSN:
1453-2700

5
005

Extinderea nu-i poate ascunde problemele

În fiecare an, din 2001 încoace, economia europeană a crescut mai puțin rapid decât cea americană: Germania, în particular, a rămas în stadiul de stagnare: începând din 1996, conform datelor FMI, rata reală de creștere anuală a PIB pe cap de locuitor a fost un mizerabil procent de 1,2 %, cea mai mică din Europa și jumătate cât cea a Statelor Unite.

Chiar și Japonia a reușit o performanță mai bună. Cu 10%, rata șomajului situează Germania pe locul doi în Europa, după Spania.

Unii ar putea explica transformarea miracolului economic postbelic al Germaniei într-un coșmar economic postrăzboi rece, afirmând că Uniunea Europeană Monetară a ratat în privința Germaniei. Funcționarii Băncii Centrale Europene cred că au creat o replică a Bundesbank, dar, în realitate, BCE și-a construit politica monetară ținând cont mai puțin de nevoile Germaniei decât de cele ale celorlalți 11 membri ai zonei euro. Aceasta a condus la o inflație scăzută a Germaniei până la pragul deflației.

O altă explicație posibilă pentru criza germană poate fi economia suprareglementată și supraimpozitată care are o nevoie urgentă să-și reformeze sistemul de beneficii din anuități și intermediari colectivi corporatiste. Acesta este punctul de vedere al guvernului de la Bonn, hotărât să implementeze un program de reforme, în ciuda costurilor sociale mari.

Acum, realitatea e că Germania exemplifică cazul extrem al unei probleme existente la scara întregului continent. Prin comparație cu americanii, europenii lucrează pur și simplu mai puțin: participarea forței de muncă este mai mică, grevele sunt mult mai frecvente, săptămâna de lucru e mai scurtă, iar concediile mai lungi, în mod surprinzător, italianul mediu lucrează cu 36% mai puțin decât americanul mediu, iar francezul mediu, cu 32% mai puțin.

Mai mult, membrii principali ai UE vor traversa o criză demografică serioasă în anii ce vin. Când secretarul american al Apărării Donald Rumsfeld vorbea despre „vechea Europă”, nu bănuia câtă dreptate are. Vârsta medie în multe țări europene va ajunge în 2050 la 50 de ani, în timp ce o treime din populația Italiei va fi de peste 65 de ani. După cum informează Comisia Europeană, senectutea este rezultatul scăderii ratei natalității, iar longevitatea în creștere este legată de creșterea economică în ceață din Europa.

Poate fi extinderea de vreun ajutor? Nu prea mult. Multe dintre noile state membre au și ele populații vârstnice. Singura rază de speranță este ca noii membri să adopte politici de taxe mai scăzute, concepute să atragă investiții și să mărească productivitatea, cum a făcut Irlanda, în anii 1990. Problema e că celor mai mulți dintre nemți le e teamă că-și vor pierde locul de muncă, mai ales în industria de automobile, unde lefurile sunt mult mai mici în noile state membre. De aceea guvernul german intervine periodic pentru a se armoniza cu ratele de taxe ale UE, o măsură care va nimici și bruma de speranță din țările Europei Centrale de a imita „tigrii celtici” (boom-ul irlandez - n.n.).

Chestiunile legate de armonizarea taxelor reprezintă o reminiscență a ceea ce trebuia să fie UE: concepută în primul rând pentru a promova integrarea economică a statelor membre, nu numai prin reducerea barierelor vamale, ci și prin încercarea de a standardiza legi economice.

Euroscpticii britanici contează pe faptul că o mai mare liberalizare și o reglementare mai mică vor aduce rezultate economice mai bune și că aceasta ar trebui să fie prioritatea comunitară. Însă liderii UE aspiră mult decât atât. Ei ar vrea să vadă Europa dezvoltând o politică externă și de apărare comună, într-adevăr, acesta reprezintă unul dintre obiectivele centrale ale noii Constituții europene, proiectate sub conducere lui Valéry Giscard d'Estaing, fostul președinte francez.

NIALL FERGUSON

- autor al „Colossus: The Price of America's Empire” (2004)
- profesor de istorie la Harvard University din Cambridge
- cercetător asociat la Universitatea Oxford și profesor asociat la Hoover Institution în Stanford, California

„E ceva în neregulă în România” Călin Popescu Țăriceanu, Prim Ministru

GURA PRESEI ROMÂNEȘTI

Stabilitate prin modificare

Președintele George Copos este un om de afaceri de succes. La fel este și premierul Călin Popescu Țăriceanu și mulți alți distinși domni din actualul cabinet. Cota unică de 16% a fost eficientă pentru afacerile și buzunarele domnilor miniștri, numai că le-a creat o mare problemă, o criză acută a veniturilor la visteria statului. Și cum s-au gândit domni miniștri să rezolve criza?

Ca în vremurile de mult apuse, ale anului 1907, pentru buzunarele boierilor, Țara plătete!

Mihai Tănăsescu
„Ziua” nr. 3475

Cine trage în Bartolomeu?

În aceste zile au reapărut etichetele stupide: unii ar fi, vezi Doamne, niște fundamentalisti retrograzi, cu studii la „mănăstirea Secu”, în timp ce ecumeniștii sunt niște mari spirite umaniste, porumbei care ne vor călăuzi în marea familie europeană. Că mulți „porumbei” sunt de fapt bibilici ciripitoare și că unii „fundamentalisti” chiar înțeleg ecumenismul e deja altă poveste.

În „cazul Sibiu” a lipsit dreapta măsură a unora care au pariat prea mult pe scenarii bizantine.

Florin Bichir
„Evenimentul zilei”, nr. 4269

De ce în ce mai multă milă provoacă oligofrenul Traian Ungureanu. Aproape zi de zi, chiorul ăsta cu funduri de sifon în loc de ochelari îl pupă-n fund tot mai vartos pe chiorul ălălat, tizul său, instalat de americani, în bătaie de joc, la Palatul Cotroceni. Nu-ți vine să crezi că un ziarist - fie el și dobitoc, ca acel Traian Ungureanu - poate debita asemenea enormități, în ciuda tuturor evidențelor. Mai era unul, prin 1997, pe nume Alex. Ștefănescu, care voia să se facă simplu portar la Palatul Cotroceni, ca să atingă zi de zi clanța pe care pune mâna (copita) Țapul. De unde au apărut libidinoșii ăștia de presă? Ei nu se uită în jur? Nu-și dau seama că îi poate lua lumea cu pietre? Revenim la zbanghiul cu dioptrii 16, T. Ungureanu: „Sebastian Bodu este noul prim-ministru al României”. Ați văzut ce înseamnă să fi un cretin autentic? De cine se putea îndrăgosti un limbric ca Ungureanu decât de o tenie ca Bodu? Continuăm: „Nu există ceva mai incendiar și mai convingător decât demagogia marilor corupți. Așa s-a născut vadimismul” (!) Dacă am înțeles bine, labagiul ăsta (fost activist CC al UTC), pe nume Ungureanu, îl trece pe Tribunal printre „marii corupți” (!)

Mă, nu ți-ar mai muri mulți înainte! Mai bine dă fuga acasă, că te înșeală nevasta cu gunoierul.

„România Mare”, nr. 798

Am râs de ne-am ținut cu mâinile de abdomenul burții și de stomacul pântecelor, citind cumplitele încercări existențiale prin care a trecut manelistul Guță. Chestia care urmează a apărut în „Ziarul”, de marți. Manelistul trebuie să stea cu umărul stâng imobilizat. Nicolae Guță s-a rănit la pipi. Guță a ajuns la Spitalul de Urgență în mijlocul nopții, cu dureri foarte mari la umărul stâng. Manelistul s-a dezechilibrat în timp ce se ușura la marginea unui șanț și, din căzătură, s-a ales cu o tendinită. Vă dați seama cât de beat era Guță, de s-a accidentat la puță?

PAPA ȘI HOLOCAUSTUL EVREILOR

(urmăre din pag. 1)

În vecii vecilor. Pentru a înțelege „cultul”, protejat de legislația multor țări și de curând și de România, sunt necesare cunoștințe privind „regulile” după care se „construiește” religia și autonomia ei în raport cu societatea. Și acest „cult”, luptă pentru a câștiga adepti, nu tolerează „revizionismul”, are o „inchiziție” și, ca în orice credință, sensibilitatea fidelilor nu poate fi înțeleasă decât de cei uniți de sacralizarea Holocaustului - și anume: israeliți, protestanți și mai nou ortodocși moldo-valahi. Curând, acest cult se va practica și la București, cu toate că

tranziția de la vechia izolare încă nu s-a încheiat. **Românii nu sunt pregătiți de a dialoga cu Roma și a ieși în lume.** Benedict XVI readuce în actualitate moștenirea și misiune istorică comună a evreilor și creștinilor, necesitatea dialogului și redă mai ales protestanților nemți și ortodocșilor moldo-valahi, traumatizați de războaie mondiale pierdute, ori de suveranitatea limitată de după capitularea necon-difionată și de lungi ocupații militare cu ideologii anticreștine, credința într-un viitor comun, mai bun, în Europa Unită, în noul Sfânt Imperiu Roman.

ÎNTRE INDEPENDENȚA PRESEI ȘI REFULĂRILE UNOR JURNALIȘTI INDEPENDENȚI

(urmăre din pag. 1)

chiar dacă ulterior cel în cauză ar da orice să retragă cele publicate, „otrava eșapată” nu mai poate fi oprită și boala provocată nu mai poate fi eradicată; în acest domeniu nu e valabilă scuza (am fost beat, am fost influențat, am fost „nebun” etc.), fiindcă orice lovitură sub „centură”, va fi urmată inevitabil de o replică, în cel mai bun caz, la același nivel și războiul e gata. Când apare ura - dispare sentimentul. O asemenea „întâmplare” e cu atât de mai gravă, cu cât cel în cauză n-a fost plătit pentru asta, când de fapt își regretă cu sinceritate „fapta”, când vorba proverbului popular „ar înghiți o găleată...” doar să nu-i fi scăpat atari afirmații, cu care a doua zi nu mai era nici EL de acord.

Cui mai folosește Codul Deonto-logic, cui mai folosește perioada de liniște și curățenie, cui mai folosește reputația câștigată în atâția ani de trudă și perseverență, când într-un moment de rătăcire, cineva care nu poate fi cenzurat, a săvârșit o blasfemie inimaginabilă, contra unor oameni onești? Cum s-ar putea reface tirajul publicației, cum s-ar putea șterge ce a fost scris și publicat, cum și-ar putea șterge cel în cauză „brazul pătat”, deși ar fi în stare să facă orice pentru asta. Cum și-ar putea recăștiga credibilitatea dinainte, cine-l poate crede că „gestul” său a fost doar o „rătăcire” de moment. Asta e diferența, într-o discuție la telefon și o pagină

publicată. Când s-a încheiat convorbirea la telefon (dacă nu e înregistrată), nimeni nu mai poate dovedi la telefon ce-ai spus, pe când un material publicat îți poate „scoate” ochii și peste un an (dacă ai greșit), chiar dacă între timp, ți-ai schimbat convingerile și susții altceva. De fapt așa se compromite orice nouă putere: ori face promisiuni ce nu le îndeplinește sau nu le mai poate îndeplini la timp (dar scrisul rămâne), ori își schimbă convingerile între timp (o dată cu schimbarea datelor problemei) și i se pune în față ce a publicat mai demult și e compromis. Dar să lăsăm marea politică și să revenim la „oile” noastre.

Să punem întrebarea dacă mai putem repara răul făcut sau nu (fie înjurătură, fie neadevăr, fie exagerare) în detrimentul cui va care nu merită nici pe departe așa ceva?! În principiu nu. Însă dacă în timp se poate dovedi că acea manifestare regretabilă a fost doar o rătăcire de moment, mai pot fi unele șanse. În primul rând cel în cauză ar trebui să nu mai scrie nimic (să nu mai publice) pentru un timp. Apoi, dacă poate, să-i publice pe cei vexați, jigniți pe nedrept și abia după asta, să scrie cerându-și scuze și așteptând acceptarea acestora din partea preopinienților.

P.S. Articolul de mai sus, dacă are vre-o legătură cu realitatea cotidiană, fi-ți convingși că e cu totul și cu totul întâmplătoare.

Actualitatea lui Tănase

Să fie!

La Finanțe-avem, măi tată,
Trei miniștri dintr-o dată,
La Agricultură iară
Trei pe sus și trei pe scară,
În total avem vreo mie...
Să fie!

Au mai stă omu-n picere
De atâtea biruri, vere
Dar guvernul, nesătul,
Cică tot nu e destul
Și-ți mai face-o bucurie...
Să fie!

D-apoi statul, oameni buni,
Dă mereu la deciziuni,
C-a ajuns lumea nebună,
Nu mai știe care-i bună,
Dar el dă... pe veresie
Să fie!

Țoate-s bune, măi creștini,
Perceptori sunt prea puțini.
Eu aş pune să fiu stăpân
Paisprezece pe-un român!
Ca să-i vie apoplexie...
Să fie!

Doi să-i bată toba-n stradă
Trei să-i bată în ogradă,
În iatac vreo cinci grămadă,
Zece pe-la ritradă...
Ca să-i fac o melodie...
Să fie!

Bucuria fraților

De talgerul artei se cântărește măreția unui popor și durata trecerii lui pe pământ. Atunci se scaldă viața în cântec și suferința suspină lângă gardul cu măracini al uitării. Urmăind spectacolul pregătit de Societatea Culturală Aromână din București împreună cu filiala București a Comunității Aromâne din România la Sala Radio – sală plină cu oameni ca septembrie cu roade – nu mă sfîiesc să-mi aduc aminte la finalul bucuriei, vorbele lui Kant, care aflând la Königsberg, că regalitatea a fost abolită în Franța (de către Convenția națională, la 21 septembrie 1792) ar fi exclamat: „Pot acum să spun ca Simeon”: „Doamne, lasă-ți robul să moară în pace pentru că am trăit ziua aceasta memorabilă.”

Păstrând proporțiile desigur, aromânii au abolit în frumoasa seară de sfârșit de octombrie pândalnică mândrie personală urcând pe scenă demnitatea neamului în forma ei cea mai elegantă.

Cuvântul de salut a fost rostit de vicepreședintele Comunității Aromânilor din România, **Mariana Bara**.

Gicu Coadă

Gicu Coadă, omul care își aduce mereu spectatori la marginea inimii, cântându-le despre lumi fantastice atât de frumos încât aromânii vor să-l asculte mereu – a magnetizat suav întreaga asistență. Formația Steaua di Vreari i-a însoțit evoluția cu fidelitatea ecoului.

D a n a

Pocea actriță pe care am urmărit-o la Timișoara alături de alți 900 (nouă sute!) de spectatori într-un spectacol „măiastru” regizat de Toma Enache, de maestrul Toma Enache, ne-a spălat sufletele de vanghelisme, ștergându-ni-le mai apoi, cu ștergarul de borangic al talentului său. Această tânără actriță, ne-a ajutat în seara de octombrie, să redescoperim simfonia visului.

Dana Pocea

Ing. Stila Beca, omul care a eternizat filotimia d-lui dir. gen. Pau Viorel

Directorul general al S.C. SOROCAM S.R.L., din București, domnul ing. **Pau Viorel** este omul care a „azvârlit” o ancoră de chihlimbar pentru ca această sărbătoare a spiritului să fie posibilă și să dureze. Și a fost posibilă prin filotimia domniei sale și va dura prin efortul inimosului ing. **Stila Beca** cel care a filmat cu pricepere de profesionist al imaginii, întregul spectacol. Le mulțumim amândurora, rugându-i, ca dacă vreodată, vor dori să vadă cum gâlgăie bucuria de oaspeți, să pornească spre capitala Banatului.

Maria Ciobanu, se construiește pe sine cântând. La Opera Română din București, oamenii o aplaudă cu spinările încovoiate de admirație, pentru că Maria, este vecină de raze cu steaua cântecului. Îi mulțumesc că a acceptat să ne cânte și să ne încante, până când ne-au mângâiat suvițele zorilor în restaurantul prietenei mele **Zoe Carabaș**. A fost o seară în care sufletele celor prezenți s-au abandonat în armonia veseliei.

Maria Ciobanu

Dumanica, 30 de sumedru, la sihatea 16.30, Bucureshti, la Sala Radio, armanjilji s-adunara sh-adauca aminti di adetsli di la strapapanj, la dipunarea tu arniu. Minduescu ca tu gena a noastra u avem bagata ti eta tuta dipunarea di pi muntsa a strapapanjlor, ashi cum nascantsa peshtsa alaga njilji di chilometri pit apa ca s-duca iu s-amintara elj, ca s-dipuna haviarlu ca s-poata s-ducă ninti soia a lor. Adza, tu eta a computerilor sh-a Internetlui, cilimeanjilji sh-tinirli dit casabadz cari nu au vidzuta oi tu cutarlu a lor, umplura Sala Radio di Bucureshti ca s-mutreasca pi scena adetsli di var chiro shi s-avda cantitsli armaneshti. Dumanica earam Sinaia. Mi ayunjisii s-fug ma ayonjia ta s-agiungu la spectacolu armanescu. Candu intrai la Sala Radio pi scena canta Gicu Coadă, avdzat cantator dit Romania, ama pi hol mi andamusii Tacu Piceava, prezidentul di ma ninti di la Sutsata Culturala Armanescă di Bucureshti. S-ayunjisea cata holu principal. Na ghinuim. Intra tu sala. Inj caftai inveasta Irina, u aflai cu cumnat-nju Steriu, pi stoalili dininti. Ascultau cu mirachi cantitsli di pi scena. Mutrii tu sala: lumi multa sh-multa tiniri. Shidzui pi stol ninga nicuchira a mea. Mutream pi scena, mi ciuduseam, sh-mi turnai cu mintea napoi cu indoi anj. Tu toamna a anlui 1999 mi calisira la Ayiu Dimitri armanjilji di la RRI, Sectsia Armanescă. Vinira maxus la mini la companie ti una sponsorizari ti Ayiu Dimitri. Tu atsel chiro armanjilji di Bucureshti cafta calea uidisita ca s-lj aduna pi armanj, ashi cum s-fatsea Constanta la festivalu andreptu di tinjisitlu Aurel Papari. La atsea andamusii dit toamna al '99 nu avui chiro s-negu. Tricura indoi meshi sh-vini Ayiu Yioryi, tu primveara a anlui 2000. Deftur doamnili di la Sectsia Armanescă di la RRI mi calisira la Dzua a Pitilor, ti Ayiu Yioryi. Iara nu avui chiro. Lucurlu mi tsanea nafoara di Bucureshti. Sh-tricura nica indoi meshi sh-vini toamna candu armanili andreapsira Dzua a Pitilor, una initsiativa ali ljiirtata Irina Nicolau Shafarica, la Muzeulu a Taranului Roman. Aesta oara neshu shi-nj loaia shi soia cu mini. Mutrim cu multa haraua atumtsea candu una parei di tiniri, in cap cu Oani Nicolae, acatsara un cor mardzina di sala, sh-anvarligheara sala cu cantic sh-gioc armanescu. Atumtsea eara ti ciudie, ama tricura anjlji sh-atsea parei fu alaxita tu mushati stranj armaneshti, adrati cu pidimo sh-cu haraua di armanjli tsi nu vor s-cheara adetsli. Tora mutream cum adrats sh-armatusits, parei di feati sh-ficiori pirifanj ies pi scena, canta sh-gioaca ca alithea profesionishti. Cultura armanescă nu sheadi pi locu. Aestu an pi scena vidzum multi nali. Giocuri, sceneti, poezii, cantits nu mash folcloritsi, ama sh-moderni. Dana Pocea, theatrină, ishi pi scena cu un fragmentu dit rolu a ljei dit piesa „Una noapti furtunoasa”, piesa indreapta pi armaneshti di regizorlu Toma Enache, cari avu multu succses iutsido iu fu giucata. Candu u vidzui pi Dana Pocea mi minduii ca shi armanili a noastri var chiro, ama sh-di tora, pot s-dzaca “ S-u lja neclu di bana shcreta! Ca mi featsi dada fara tihiii !” U avdzai pi Dana sh-la un simpozion, la Teatrul di Comedie, candu Toma Enache sh-lansa treia carti di poezii. U vidzui sh-pi scena la Teatrul Nottara, la una piesa pi

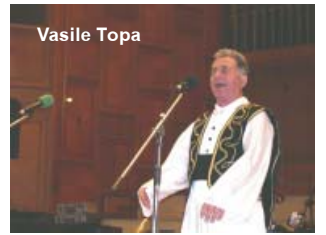
Ayiu Dimitri la Bucureshti

Colț de rai arman prezentat pe scena Sălii Radio de familia Ianuş

Se aflau acolo, deputatul **Costică Canacheu**, președintele Comunității Aromânilor din România, **Sterie Ianuş**, vicepreședintele comunității, **Oani Cola**, inimosul și modestul Oani – inițiatorul tuturor proiectelor frumoase, **Taşcu Lala** prietenul de lângă steaua și inima mea, de la Radio România Internațional, secția aromână, „alți tovarăși și pretini”. A fost o întâlnire ca un miracol ce-ar trebui spus pe vioară.

Amator prin statut, **Vasile Topa** devine pe scenă profesionist prin vocație. Lali Vasili cum îi spunem noi cei mai tineri, cântând, devine constructiv și ofensiv deopotrivă. El invită publicul să i se alăture pe drumul de întoarcere acasă și publicul îl urmează disciplinat. Chiar dacă, e public aromân!

Vasile Topa

Ianula, deși tânără, foarte tânără țese cu fiecare prezență năvodul visului armanesc. Un vis încă nomad.

George Vrană

Când poezii sunt poftiți să urce pe scenă e semn că Dumnezeu binecuvintează izvorul vieții. E semn că osia lumii - și-a găsit pe durata prezenței lor scenice - echilibrul. Iar când poetul se numește **George Vrană**, raze de luceafăr se pot vedea pe conturul poeziei. George este unul din pușinii poezii, care știu să răspundă corect la întrebarea unui scriitor cu geniu la reverul talentului. Care întrebare, suna astfel: „La câte păcate fundamentale are dreptul un poet?”. „La trei” ar spune George Vrană și anume: „să cânte iubirea și locul unde s-a născut, să creadă în viață, în mituri și legende și să împingă cu un pas, dincolo, hotarul morții”.

A mai evoluat la acest spectacol de poezie, cântec și dans aromân și o fată „fragilă, fragedă și frâu”. Despre ea, **Harry Brauner**, în cartea sa „Să auzi iarba cum crește” spunea: „**Elena Jurjescu** este posesoarea unui glas ieșit cu totul din comun. O rog să se apropie din acest motiv și de muzica scrisă de compozitori”.

Elena Jurjescu

Aceștia au fost artiștii, care au făcut sute de aromâni fericiți în seara unui octombrie trecător. Alături de ei, a mai urcat pe scenă, cu voia dumneavoastră ultimul pe listă...

...Vasile TODI

P.S. Mulțumesc familiilor **Ianuş, Paris, Popescu** și tuturor fraților care pe întreaga durată a șederii mele în București, mi-au așternut mie și familiei mele covorul sacru al omeniei aromâne.

P.S.S. Inimosul om de afaceri **Elefterie Naum** comentează într-o pagină de internet bucuria aceluiași spectacol. O face însă în sfânta limbă armanescă. Îl publicăm aici și pentru frumusețea vorbelor de cronicar aromân.

Două prietene: Ramona Ianuş și Elena Todi

armaneshti, iu nu ancapura tu sala tuts armanjilji cari avea vinita s-veada shi s-avda theatrinj cu numi mari la piesa indreapta pi armaneshti sh-pi romaneashti di Toma Enache. Cu mintea alagai napoi la peshtsalj cari s-ayunjisea pit arauri s-agiunga la loclu iu s-featsira sh-mutream cu oclji mari sh-cu ureclji ciuliti la tsi videam sh-avdzam pi scena di la Sala Radio. U ascultai cu tinjie pi Mariana Bara, prezidenta a Sutsaljei cari indreapsi aestu spectacol. Cu zboara ptsani sh-mintimeni tsanu una cuvenda mushata. Sh-iara mi minduii ca, di candu u aleapsim prezidenta pi Mariana, s-bitisi angranjia sh-ahurhim s-videm ca neam pi una cali buna. Uidia nai ma buna iasti tsi videm pi scena sh-tsi videm tu sala implina. Mi arisi multu. Aesta andamusii easti una furnjie buna sh-ti andamusearea sh-cunushteara a armanjlor. Mi arisi prezentatoarea Nicoleta Granzulea, mi arisi cantatorlu Vasili Topa, cari canta cu boatsi tsi bumbueadza. Mi arisira dit parei, Nicoleta Granzulea, Maria Gheorghe, Ianula Gheorghe, Cristina Gushitsa, Alexandru Gica, armana dit Varyarie ș.a. Doamna Elena Jurjescu Todi, una doamna a canticului folcloric romanescu, nicuchira a poetlu Vasili Todi, canta cu boatsi di birbil'iu daua cantitsi armaneshti, ca dzatsea ca easti hasa armana. Vasili Todi di Timishoara na spusi indaua di poeziili a lui, una fapta candu s-aminta hilji-su Alexandru cari tora fatsea 20 anj. Lu ascultai cu tinjie pi poetlu filozof George Vrana, cari cafi oara ilji бага pi armanj pi minduiari. Nai ma njica interpreta, Carmenutsa, nipoata ali Zoe Carabash spusi cu multa mirachi una poezie di paplu Yioryi Huleanu, dit Varyarie. Pi scena u mutrim sh-pi Maria al Cucot, di la Opera Romana cu una parei di dansatori ficuritsi cu dansuri moderni. Pareia “Pira”, canta sh- ea muzica naua, cu trei solisti : Ianula Gheorghe, Flori Costea sh-Maria Gheorghe. Pi cantitsli di la “Pira” armanjilji dipusira di pi scena sh-deadun cu tinirli di sala anvarligheara pi mardzina, Sala Radio. Cu cantic sh-giocu. Mari haraua ti tuts. Pi scena s-alinara multa tiniri sh-tinire. S-mi ljiarta ca nu u shtiu numa a tutulor. La cocktailu di dupa spectacol mi ghinuii cu Costica Canacheu, prezidentul a Faraljei Armanescă dit Romania, Nicolae Zdrula, Santa al Todi di hoara Alfumați, cu Teia Paris di la Banca Nationala, cu prezidenta a sutsatal'ei, Marilena Bara sh-cu multa altsa armanj. Armanj caplu nsus sh-mutritra ninti! Di noi tsani ca s-him tinjisits di alanti milets.

Cu multa tinjie ti armanami,

Lifteri NAUM

P.S. Mi arisira dealithea materialili pitricuti pi grup, tora ayonjia, cu shicai tinjisiti di Tacu Piceava sh- Vanghiu Zega. Cu tinjie apruchem habarea pitricuta di Dina Cuvata ti treilu Congres di Istorie tsi-l indreadzi Skopie. Mi arisira sh-habarli cari yin di la armanjilji dit Arbinshie.

S-aproachi oara candu sh-di la elino-vlahi va s-avdzam habari ma mulrti sh-ma buni di ghinetsli tsi li fac armanjilji tu Eladha.

Francmasoneria – între breaslă și societate

„Și la noi sunt francmasoni, numai că ai noștri, sunt francmasoni de cartier.”

Mircea Dinescu

Toate domurile și catedralele artei gotice au fost ridicate de francmasoni. În perioada sec. al X-lea – sec. al XVII-lea aceasta a fost principala îndeletnicire a Francmasoneriei, căreia i s-a spus Francmasoneria operativă.

Francmasoneria operativă a fost, ca orice breaslă medievală, o societate secretă. Regăsim cu claritate în cadrul ei cele două mari strategii ale oricărei societăți secrete: inițierea ezoterică și jurământul de păstrare a secretului. Membrii aveau, de asemenea, parole, semne, vestimentație specială, un alfabet secret. În stadiul operativ, societatea masonică a avut - repet, ca orice breaslă - numai trei grade: ucenic, calfă și maestru (meșter). Acestea au rămas până astăzi primele trei grade ale tuturor riturilor masonice și alcătuiesc așa-zisa Francmasonerie albastră, temelia și temelul oricărei Francmasonerii regulate din lume.

Pentru ce se asociau constructorii, zidarii? Scopul primordial, atestat la toate breslele, era păstrarea și transmiterea sub control a secretului profesional. Această operațiune avea și o dimensiune spirituală: exista un ritual simbolic, un simbolism al obiectelor (mai ales al uneltelor de zidărie) și un mit fundamental - mitul despreuciderea lui Hiram, arhitectul Templului lui Solomon.

Deoarece erau constructori de zidiri sfinte, francmasonii au avut totdeauna o situație privilegiată. Ei s-au aflat mereu pe primul loc în topul breslelor medievale.

În sec. al XVI-lea, însă, odată cu extinderea stilului renascentist în arhitectura sacră occidentală și odată cu tipărirea primelor cărți de arhitectură, secretul profesional a fost,

practic, distrus. constructorilor nu-justificarea, ea decada ochii. Dar, privilegiile

Prestigiul operative, precum și sale autonomii față de statele au atras constructorilor tot aristocrații și cultura. Aceștia nu meșteșugari zidari, loc unde să se poată spiritual în libertate, fraternitate, fără cenzură a statului

membrii FREE-MASONS - 1916

Breaslă și mai găsește văzând cu ei rămân.

Francmasoneriei incontestabile de autoritate în lojile mal mulți oameni de era ei căutau un perfecționare egalitate și teama de autocrat. La

început, non-meșteșugarii s-au numit masoni acceptați. La sfârșitul sec. al XVII-lea, masonii acceptați erau deja majoritari în loji. Acum este momentul când Francmasoneria se transformă dintr-o societate operativă într-o societate speculativă, adică în ceea ce ea este astăzi. Se considera ca prima Mare Lojă a Francmasoneriei speculative s-a constituit la Londra, pe data de 24 iunie 1717. Actul normativ fundamental care a reglementat activitatea acestei prime Mari Loji (denumită Loja-mamă a lumii) s-a intitulat Constituții, adică "întocmiri, organizări" (din latinul constituțio-onis). Constituțiile, cu titlul complet "The Constitutions of the Free-Masons, Containing the History, Charges, Regulations of that Most Ancient and Right Worshipful Fraternity", au fost redactate în anul 1723 de James Anderson, ajutat de Jean-Theophile Desaguliers, apoi revizuite tot de el în 1738. Francmasoneria speculativă a fost o societate secretă alcătuită din oameni liberi cu scopul de a se perfecționa moral și spiritual în libertate, egalitate și fraternitate. Aceasta organizație este responsabilă pentru Declarația Drepturilor Omului și pentru elaborarea conceptului modern de democrație.

Francmasoneria speculativă nu este nici religie, nici semi-religie (cum au numit-o unii). Ea orientează individul către săvârșirea faptei bune și îl îndeamnă să se desăvârșească în continuu; ar putea fi, deci, definită ca o fraternitate de luptă contra răului. Tocmai pentru că nu este religie, ea cere tuturor candidaților să posede o religie, adică să creadă într-o Ființă Supremă.

Față de secolele trecute, astăzi Francmasoneria nu se mai declară societate secretă, ci discretă. Grupurile sociale cele mai active sunt oamenii politici, bancherii, oamenii de afaceri, oamenii de cultură, structurile militarizate, justiția și mișcarea sindicală.

Henry Wilson Coil a încercat, în Enciclopedia sa, o definire exhaustivă a Francmasoneriei din toate timpurile și de pretutindeni: «Francmasoneria este un ordin fratern al bărbaților unde există jurământul de păstrare al secretului; ea derivă din fratria medievală a masonilor operativi; recunoaște cele mal multe din vechile lor hrisoave (Ancient Charges - termen special în Masonerie, n.n.), legi, obiceiuri și mituri; este loială față de guvernul civil pe teritoriul căruia se află; încalcă virtuți morale și sociale prin utilizări simbolice ale uneltelor cioplitorilor de piatră și prin alegorii, conferințe și îndatoriri; ai cărei membri sunt obligați să respecte principiile iubirii fraterne, egalității, ajutorului și sprijinului mutual, al secretului și încrederii;

A.T.

Bandiții de ieri, bandiții de...

În țara noastră, afaceri financiare au cauzat mari pagube, atât Statului român, cât și marii mase de cetățeni.

Trecând printr-o perioadă istorică caracteristică, România, la începuturile ei, ca stat independent, a cunoscut, inerent, un șir de afaceri financiare, dintre care o bună parte, prin anvergura și răsunetul avut în presa vremii, își mai găsesc ecoul și în zilele noastre. Pentru a ne explica mecanismul care a stat la originea acestora în România anilor 1860-1940, trebuie să ne amintim, în primul rând, factorii mai importanți care au facilitat, permis și favorizat desfășurarea evenimentelor: revoluția industrială, pătrunderea capitalului străin și împletirea lui cu cel autohton, aducerea și instalarea dinastiei regale și, nu în ultimul rând, acordarea despăgubirilor de război țărilor învingătoare.

După cum se știe, începând cu cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea a avut loc și în Principatele Române începutul revoluției industriale, lucru care evidențiază trecerea de la sistemul manufacturier la sistemul de fabrică al producției economice, în același timp, insuficienta acumulare primitivă internă a capitalului a determinat și facilitat pătrunderea capitalului străin în economia țării. La aceasta s-a adăugat, un element nu puțin neglijabil, trecut cu vederea de unii economiști, instaurarea monarhiei de sorginte străină și împletirea intereselor acestora cu cele ale marii finanțe autohtone. Toate acestea au

contribuit în final la pregătirea terenului favorabil producerii marilor afaceri financiare în România.

Nu putem să nu menționăm, în sfârșit, un alt factor care a favorizat poate în cea mai mare măsură cursul acesta al evenimentelor, și care a fost acordarea despăgubirilor de război. Se știe că, tratatele de pace de la Versailles și Trianon, cu referire la acordarea despăgubirilor de război pentru țările învingătoare, prevedeau că „sub rezerva dispozițiilor contrarii care ar putea să rezulte din tratate, puterile aliate sau asociate își rezervă dreptul de a reține sau de a lichida toate bunurile, drepturile și interesele aparținând, la data punerii în vigoare a prezentului tratat, supușilor germani sau unor societăți controlate de ei pe teritoriul lor, în coloniile, posesiunile și țările lor de protectorat, inclusiv teritoriile ce le-au fost cedate în virtutea prezentului tratat».

Țara noastră, care s-a aflat în perioada antemergătoare primului război mondial în sfera de influență și de investiții a Germaniei și Austro-Ungariei, țări beligerante și învinse, era gazda unor însemnate capitaluri investite în diverse sectoare, cum ar fi: industrie, bănci, comerț, asigurări etc. în conformitate cu prevederile tratatelor de pace menționate mai sus, statul român dispunea de dreptul să intre în posesia unor importante fonduri industriale și mai ales financiare, acțiuni și interese ale societăților ce aparținuseră statelor foste inamice.

Între 1989 până în prezent, în România s-au derulat o serie întregă de noi afaceri financiare, specifice condițiilor și vremii. Cu excepția Bancorex-ului, când a fost păgubit și statul, celelalte afaceri au vizat banii cetățenilor, profitând de naivitatea, lipsa de cunoștințe și mai ales de dorința de înavușire rapidă, după exemplul molipsitor al unora. Principalele afaceri încep cu Caritas, care, împreună cu FNI, le întrec pe departe pe toate celelalte: SAFI, Safi-Invest, Filadelfia, Mondoprosper, Gerald, Sabina-Product și altele. Numele autorilor sunt cunoscute și aceștia, în cea mai mare parte se bucură de libertate sau ocupă locuri importante în politică. Trebuie să menționăm că statul este păgubit indirect prin faptul că este lipsit de impozitare, sumele vehiculate alimentând economia subterană, apreciată de unele surse de până la 40% din cea reală. Iată, deci, că Afacerile financiare departe de a aparține istoriei, se derulează și astăzi, îmbrăcând forme noi, adecvate momentului. În final ele contribuie la mărirea decalajelor și la sărăcirea populației majoritare.

Paul ȘTEFĂNESCU

Împăratul mort într-o casă

În arhiva din vechiul fort din Jamestown se întâlnește prima mărturie ce se referă la Napoleon, care este, în același timp, și ultima: registrul de înmormântări. Aici pot fi citite următoarele: „Napoleon Bonaparte, fost împărat al Franței, a murit la 5 mai 1821 în vechea casă din Longwood și a fost înmormântat pe proprietatea lui Richard Torbett». Numele lui Napoleon se află trecut între Edmond Hawes, locuitor al insulei, și Maria Mills, soția maiorului de artilerie Mills, din garnizoana de pe insula Sfânta Elena.

Tot aici sunt păstrate o serie de documente care probează că Hudson Lowe a primit din partea lordului Bathurst, de la Departamentul britanic de război, instrucțiuni amănunțite cu privire la tratamentul ce trebuia aplicat fostului împărat francez. În primul rând, Napoleon era denumit „generalul», ca și când nu ar fi fost niciodată împărat al Franței. I-au fost lăsate vesela, mobila, cărțile și vinul. I s-au luat banii, diamantele, biletele de bancă, pentru a se preveni folosirea lor în vederea unei posibile evadări de pe insulă. Conform instrucțiunilor, Napoleon era însoțit întotdeauna, în plimbările sale pe insulă, de un ofițer britanic. Orice scrisoare expediată, sau primită de Napoleon era cenzurată. Pentru a ne face o imagine despre strictețea măsurilor luate, amintim că nu se admitea acostarea în portul insulei decât a navelor de război britanice și a celor aparținând Companiei Indiilor de Est, care făceau aici escală pentru a se aproviziona.

Hudson Lowe, din apreciat de către strictețe instrucțiunile acestora, privitoare la acestea a murit sărac și

În localitatea tot atât de încremenit de House, la drept vorbind camere, modestă, adăpostit pe Bonaparte. muzeu, unde se păstrează tipărituri ce redau împăratului, sau din Alături de acestea, sunt i-au aparținut, începând

Napoleon

folosit de el la Austerlitz (unul identic, pliant, poate fi văzut și la Fontainebleau, în biroul său de lucru), ceasul de buzunar, pe care l-a purtat la Marengo, masca mortuară, precum și portretele sale executate de David Gerard și de la Roche.

Franța are aici, în mod simbolic, un reprezentant în persoana lui Gilbert Martineau, consul onorific și totodată curator al muzeului Longwood House. Împregnat de relicvele care vorbesc de împărat, inclusiv mormântul gol, înconjurat de un grilaj simplu de fier, Martineau, pentru a-și umple singurătatea, s-a apucat de scris. Rezultatul a fost deosebit de fructuos: mai multe cărți despre ilustrul captiv, sau despre anturajul lui de pe insula Sfânta Elena. O mențiune aparte, datorită succesului de care s-a bucurat mai cu seamă în Franța, revine cărții ce tratează viața mamei lui Napoleon, Letiția Bonaparte. În scrierile sale, Martineau prezintă o serie de date inedite despre Napoleon. Astfel, menționează că pulsul i-a fost toată viața sub 50 de bătăi pe minut, împăratul își lua masa doar în șapte minute, știut fiind faptul că francezii acordă acestui moment din viața cotidiană o grijă deosebită, rafinamentul, delectarea și plăcerea primând înaintea nevoii de hrană. Era un om foarte sobru. Mânca foarte puțin și era cumpătat la băutura, preferând un anume soi de vin. Întotdeauna vomita când îl apucau accesele de furie. În timpul captivității, lui Napoleon îi plăcea să citească cu glas tare membrilor suitei din scrierile lui Racine și în mod deosebit piesa *Andromaca*.

Cât privește cauza morții lui Napoleon, Martineau înclină să creadă că s-ar fi datorat ulcerului, sau cancerului și în nici un caz otrăvirii cu arsenic.

Aceeași opinie, bazată pe o examinare atentă a datelor, inclusiv a simptomelor bolii, o împărtășim și noi.

Constantin IONCELESCU

FARUL ȘI REMORCA

(Vremuri a la Stan și Bran)

De câțiva timp încoace, mai multe voci răzlețe, scoase în față, la comandă, cer anularea denumirii celui mai mare stadion din Constanța, și datorită numelui ce îi poartă cel mai invidiat din țară.

Gâlceava iscată face parte parcă din galeria filmului mut, pentru că, din ceea ce se spune nimeni nu înțelege nimic. Protagonistii FARUL și REMORCA fiind poreclele a două personaje din acele vremuri nemuritoare. Nemuritoare la fel ca și numele actual al stadionului din Constanța, fie că e scris sau nu pe frontispiciul său.

Dacă FARUL, echipa iubită și respectată în toată țara a ajuns personaj de comedie mută, aceasta se datorează REMORCII, care se bălângăne îngrozitor în toate părțile zdrăngănind a tablă spartă și a doage lipsă, încărcătura acida erodează tot ce e frumos iar veninul împoșcat usucă până și iarba stadionului.

Farul, plasat ca pe vremuri în spatele tractorului «antemergător» luminează tragicomedia care se derulează stăruitor pe platforma șubredă a remorcii având aceeași actori.

Jalnici care decretează, amenință, scrâșnesc din dinți și scuipă ... Ne întrebam ce și cât au dat aceștia fotbalului românesc sau fotbalului constănțean! Nimic ! Dar ei sunt Justiția! Cuvântul de ordine: JOS !

Dar, încălțările îi tradează. Ele ne arata noroiul din care se trag și cu care vor să acopere numele stadionului...

La armanji e o vorba: băiatul e ca soarele. iar fata ca o stea !

Nimeni nu a putut opri Soarele să răsară la Constanța din cuibul sau, mândrie a mii și mii de constănțeni, mândrie a milioane de români stadionul templu al fotbalului românesc al cărui nume nu mai poate fi șters pentru că a intrat în legendă: STADIONUL GHEORGHE HAGI !

De încercat putem, dar întrebați-l pe Curca-ne-ar râde și curcile...

Victor ENACHE, România

Înconjurat cu dragoste frățească de membrii comunității armânilor din Banat, Gheorghe Hagi poate fi garanția sigură că filiala bănățeană a comunității va fi mereu „fruncea”.

Ipotenze și ipotenuze

Comuniștii chinezi au reformat comunismul

„China împușcă hoții, noi îi promovăm”

Conducătorii chinezi în frunte cu Mao Tse Dun au fost obligați încă de la înființarea Republicii Populare Chineze să se depărteze de dogmele ideologice ale marxism-leninismului și să se adapteze, la necesitățile curente ale marelui popor. Așa s-au aplicat măsuri limitate ca: două costume pe an/chinez, o cană de orez/zi și 300g de legume și fructe/om.

De fapt învățăturile marxism-leninismului nu mai puteau fi valabile la un interval de peste 100 de ani. Astfel și Cin En Lai a început, după exemplul Japoniei, să trimită la studii în străinătate anual peste 50.000 de studenți chinezi, care întorși în China să aplice noutățile aflate și să reînnoiască țara tehnologic.

Pe lângă aceștia s-au utilizat pozitiv dorința chinezilor din lume de a se îngropa în țara „sfântă” a Kanton-ului și aduși anual de vapoare, din întreaga lume în sicrie din plumb, înainte de înhumare se deschidea sicriul în care se afla prinoul de cunoștințe și avere, dăruit de defunct poporului chinez.

Dar cel care a rupt definitiv ideologia dogmatică și economică de politica economică și socială a fost Den Xiao Ping („papa Teng”), ce în urma aberațiilor produse timp de 10 ani de „Revoluția Culturală”, ce a adus economia Chinei în pragul falimentului, a pornit o campanie de desideologizare a vieții economico-sociale. El spunea: „Nu contează culoarea pisicii, roșie, albă ori neagră, pisica bună e aceea ce prinde șoareci. Luând exemplele din lume (Japonia, Tailanda,

Vietnam), a început să sprijine producția, întâi cea agricolă, apoi manufacturieră și industrială, fără grija că se îmbogățesc chinezii Azi în China sunt sute de milionari în yuani (monedă cu o paritate constantă față de dolar 7-8 timp de 27 de ani).

În această perioadă s-au încurajat investițiile străine (3 ani fără impozite, 5 ani cu 50%) punând la dispoziția străinilor fabrici gata construite cu apă, curent electric, gaze, canalizare etc. străinii să vină doar și să producă, cu mâna lor de lucru ieftină. După 8 ani firmele intrau în normalitate. Dacă autorizațiile nu se aprobau de autorități în 15 zile, se considerau aprobate, în urma acestor măsuri, cu legislație constantă și o monedă fără variații notabile yoaanul, timp de 27 de ani China a înregistrat o creștere economică de circa 10% anual, ajungând la un venit mediu de 1200 de dolari anual pe chinez și pe locul cinci în lume. Noile colonii preluate de la Anglia; Hong Kong și Macao, în loc să se prăbușească economic, înfloresc într-un ritm similar cu țara mamă, ce promovează politica „O țară, două sisteme” și depind de China în politica externă și de apărare. Prin ele China și-a promovat și mai mult exporturile și investițiile străine. De fapt de la început țara a sprijinit economia privată alături de cea de stat. Cazurile de corupție de la o anumită sumă în sus le-a pedepsit și le pedepsește cu moartea. China împușcă hoții, noi îi promovăm.

— (va urma) — Ștefan TARJOC

ALBĂ CA FUNINGINEA ȘI CEI 7 CRITICI

(urmare din nr. trecut)

-Și...
- Cum se termină ?
- După ce că m-ai pus să ți-o povestesc ...
- Păi, spune-mi

sfârșitul și poți să mergi la calculator.

- Bine, bine ...

Căprioara a venit la Albă-ca-Funinginea și a întrebat-o.

- Acum ai aflat secretul din pădure, ești fericită ?

- Nu, criticii m-au pus să muncesc și nu sunt niciodată mulțumiți. Aș fi vrut să rămân acasă...

- Așa-i trebuie ! Dacă i-ai zis și mama și căprioara, ea de ce nu le-a ascultat... Nu e prea deșteaptă, nu ?

Atunci căprioara s-a transformat într-o zână și ...

- Aha! Căprioara era om, vezi și eu când ți-am zis că animalele nu vorbesc...
... și căprioara, zâna i-a înțeles pe critici în casă, cheia a fost distrusă, iar fetița s-a dus acasă și de atunci a ascultat-o pe mama ei.

Am încălecat o căpșună și am spus o mare minciună!

- TE SPUN LU*MAMA! - Ce-am făcut?!

- Nu știi că nu e frumos să spui minciuni! Nu-mi venea să cred, ce copil mai e și asta ?

Animalele nu vorbesc... Minciună aoleu, mai bine mă duc la calculator.

Dar în acest timp Ancuța gândea:

„Ce ciudată e sora mea, mai întâi a zis că o căprioară vorbește, acum spune minciuni...”

(va urma) — Maria PARIS

Istoria prin anecdote

Se povestește că odată, cumpărând un butoi cu zece drahme, Diogene s-a învoit cu negustorul să-i plătească cinci drahme, iar celelalte cinci să-i rămână dator. După o vreme negustorul i-a cerut și restul de bani.

- Ești în toate mințile? A ripostat Diogene. Învoiala noastră a fost să-ți plătesc doar cinci drahme, iar celelalte cinci să-ți rămân dator. Dacă ți le-aș plăti acum aș încălca înțelegerea, căci nu ți-aș mai datora nimic.

În timp ce se plimba pe o stradă în Atena, Diogene a fost întrebat cum de a putut învăța să fie atât de bun orator datorită unui butoi. Răspunsul lui a venit prompt:
- Consumând mai mult untdelemn decât vin!

Cineva l-a întrebat într-o zi pe Diogene de ce oamenilor le e milă de cerșetori și le dau bani, pe când soarta filosofilor nu trezește compasiunea nimănui?

- Fiindcă oricine se gândește că într-o zi poate ajunge și el schiop sau orb; filosof, însă niciodată!

HARISM

Au vreau să mănuiesc condeul,
Decât în sensul ce vi-l zic:
Că scopul speciei - temeiul,
E zgomotul pentru nimic.

Giurca HARITON

BLESTEM

De junghi să aibă parte și de lance,

De bătă noduroasă și de spadă

De paloș zdravăn, de cârlig, de cange,

De ghionț, cu ghioagă-n ghinturi ferecată,

De suliță călită, de săgeată,

De furcă, de țapină, de baltag,

De furci pândind la colțuri de drumeag,

Să-i hăcuie, să-i jefuie de pungă,

Să-i spintece, în inimi să-i străpungă,

La beregăți să-i sângere pușin,

În beciuri de gheeană s-ajungă

Crâșmarii care toarnă apă-n vin.

François VILLON

ADEVĂRUL, NUMAI ADEVĂRUL...

Lipsa de planificare transparentă, la scară națională și planetară, produce condițiile pentru a face posibilă și extrem de eficientă planificarea ocultă, secretă și atât de nocivă practică de mai multe centre mondiale de putere și de interese obscure, de nimeni verificate și controlate. În acest context, încercând să identificăm sau măcar să ameliorăm soluția viitorului nostru comun, ca locuitorii ai aceleiași planete,

Propunem:

1. Scoaterea în afara legii a proiectelor și strategiilor politice oculte, secrete, inclusiv și îndeosebi a celor - persoane și instituții, care au conceput asemenea proiecte și strategii secrete de anvergură transnațională sau mondială, indiferent de intențiile declarate ale acestora;

2. Divulgarea și punerea în discuție publică a proiectelor și strategiilor desfășurate în lume în ultimele trei secole și mai ales după 1990, strategii deseori responsabile de marile suferințe prin care a trecut omenirea în acest interval de timp: cele două războaie mondiale, regimurile totalitare nazist și comunist, terorismul;

3. Identificarea practicilor juridice și politice prin care principiile democrației au fost și sunt eludate, lipsite de orice efect real în beneficiul majorității, permițând denaturarea voinței publice, falsificarea procesului electoral, dezinformarea și manipularea sistematică a electoratului și a mass-mediei, succesul acțiunilor și activităților disimulate, oculte, necunoscute marelui public, dar cu un impact malefic devastator în viața oamenilor;

4. Instituirea unor principii de comportament transparent și corect față de adevăr și dreptate pentru uzul persoanelor și instituțiilor cărora societatea le atribuie sau le recunoaște un rol în acest proces al aflării și răspândirii adevărului, a binelui, a justiției. Deschiderea tuturor arhivelor și reducerea la cel mult zece ani a perioadei pentru protecția secretului de stat în materie de acte și documente de interes istoric și juridic;

5. Crearea unui cadru juridic și instituțional pentru elaborarea unor strategii și proiecte la scară regională și planetară prin care atât persoanele cât și comunitățile umane să fie încurajate și sprijinite în efortul lor de a se edifica sub raport moral și spiritual, de a-și cunoaște și împlini potențialul de spiritualitate cu care Dumnezeu ne-a înzestrat pe fiecare, de a-și asigura condiții decente de existență materială;

6. Reforma sistemului financiar și bancar, prin introducerea unor reguli de totală transparență în circulația bunurilor de orice fel, mobile și imobile, renunțarea la proprietatea anonimă, formă de proprietate care face posibilă cea mai mare parte a manevrelor financiare oneroase, frauduloase, vinovate de sărăcia și mizeria planetară.

Numai adevărul ne face liberi.

Ion COJA

Surâsul ei...

Fință viu întruchipată

Într-un surâs fermecător,

Pe chipul ei nu vezi o pată,

Doar gândul tainic călător...

Mona Lis-adevărată

Cu acel surâs fenomenal,

De-o lume-ntregă adorată

Printr-un sărut monumental...

De-o gingășie răpitoare

I-acel surâs înfloritor,

Cu mângâieri amăgitoare

Din sufletul rătăcitor...

De când da Vinci o pictează,

Surâsul ei ne luminează...

Aurel JICMAN

Nicolae Caragea – un Mitică Dragomir al vremii sale

Fiii dracului...

Pentru mulți dintre iubitorii de istorie, fanarioții apar fie ca domnitori luminați, ca în cazul lui Nicolae și Constantin Mavrocordat sau Alexandru Ipsilanti, fie sub prisma tragicului, ca personaje prinse într-un antrenaj distrugător ce le va aduce, într-un sfârșit, pierderea vieții (Constantin Hangerli, Nicolae Mavrogheni sau Grigore III Ghica – Magazin istoric, nr. 11, 12/2000).

Cu toate acestea, ceea ce le va oferi unicitate și personalitate în Istoria României este priceperea cu care au mănuit, în aprigile condiții ale domniilor, arta supraviețuirii, impunându-se timp de 100 de ani în peisajul autohton. Această adevărată echilibrată politică le-a adus chiar și admirația, ce e drept ascunsă, a funcționarilor Imperiului otoman, care-i numeau «Fiii Dracului».

Unul dintre cele mai bune exemple ale artei supraviețuirii este oferit de domnul Nicolae Caragea (1782-1783) printre puținii fanarioți care s-au bucurat de o domnie cu adevărat de poveste. Nicolae Caragea, om de aleasă cultură, iubitor al lui Voltaire și Molière, cunoscând la perfecție turca, greaca, franceza și latina, dar și tainele mult mai pămâtenes ale seraiului, reușise, tocmai datorită acestor calități, să lege prietenii deosebit de puternice. Astfel, el devenise un apropiat al luminatului padișah Abdul-Hamid I (1774-1789).

Unul dintre cele mai bune exemple ale artei supraviețuirii este oferit de domnul Nicolae

Caragea altceva decât să-și ia numeroasa familie și să pornească spre tărâmul făgăduinței.

În spatele frumoasei legende care transformă, peste noapte, un om sărac într-un stăpânitor se află însă un adevăr mult mai prozaic. Candidatura lui Nicolae Caragea a beneficiat de tot sprijinul lui Alexandru Ipsilanti, dornic, la rândul său, să fie urmat de un om fără prea multe mijloace materiale, marionetă perfectă pentru pregătirea terenului unei posibile reînțineri în Țara Românească. Mai mult, afacerea convenea și sultanului Abdul-Hamid I, care avea nevoie pe tronul de la București de o unealtă iscusită și credincioasă, dependentă însă de bunul său plac, „ochi și urechi» deosebit de utile în aflarea dedesubturilor afacerii Ipsilanti, dar și în descălcirea încurcatelor ițe ale politicii rusești de padișah.

Noul domnitor nu a pierdut nici un ceas, după ungerea sa la Patriarhie. Semn de deosebită prietenie, sultanul îl scutise de costisitoarea obligație de a împărți darurile și peșcheturile obișnuite pentru a-și cumpăra tronul, gest aproape fără egal în istoria domniilor fanariote. Și odată firmanul de domnie scos la 18 martie 1782, vodă Nicolae a plecat cu toată familia spre orașul de pe malurile Dâmboviței, unde a și ajuns o lună mai târziu. Pământul făgăduinței și al căpătuielii trebuia să fie pregătit...

Ochii și urechile sultanului

Încă din primele zile de domnie, boierii au avut a înțelege că le vine domn aplecat spre petreceri. Căci, abia încoronat de mitropolit, Nicolae a părăsit simandicoasele, dar dărăpănatele palate domnești de la Curtea Veche și Nouă, mutându-se în ansamblul mănăstirii Cotroceni, de unde a fost nevoit să-i alunge pe prea cucernicii călugări, transformându-le chiliele în somptuoase lăcașuri de baluri.

Vodă, om chibzuit, nu uita nici o clipă că se afla aici pentru a-și căpătui fiicele. Odată la două săptămâni, numeroase afișe împânzeau Capitala, anunțând mari baluri la Curtea

domnească, unde Nicolae Caragea, în căutare de gineri, urmărea perechile de dansatori tolănit pe un divan. Curând vânătoarea avu noroc, patru fiice găsimdu-și aleși pe placul inimii părintelui, în primul rând, boieri cu stare, dornici de mărire. Iar vodă nu întârzia să le ofere, ca dar de nuntă, pitace de logofeție sau ranguri bănoase de vistiernic și cămăraș.

Dar adevărata lovitură a căsătoriilor reușite a dat-o Vodă Nicolae cu lenăchiță Văcărescu, celebrul poet și scriitor, autorul *Gramaticii limbii române* și al *Istoriei prea puternicilor împărați otomani*. Holtei, bătrânul de acum boier (născut aproximativ pe la 1740 și mort la 15 ani de la încheierea mariajului, în 1797) acceptă căsătoria cu domnița Ecaterina, primind ca răsplată slujba de mare vistiernic.

Pe lângă nunți și baluri, voievodul a știut să-și respecte rangul. Cel mai bine și-a făcut

simțită autoritatea în conducerea divanurilor de judecată, ținute luna și miercurea, care au rămas de atunci vestite pentru cinstea judecății sale.

Cea mai de seamă realizare a domnitorului a reprezentat-o misiunea de spionaj din Rusia, pregătită și stipendiată prin propriile mijloace. De aici a obținut pentru înalta Poartă informații de extrem de mare importanță, după cum reiese și din scrisoarea adresată sultanului la 6 iulie 1783, cu privire la efectivele armatei rusești: „80.000 de soldați aleși (50.000 bine pregătiți, 30.000 suficient), 80.000 trupe de garnizoană din Europa până în Asia și 200.000 de trupe neregulate».

Însă la Constantinopol, atotputernicul padișah Abdul-Hamid, deși aprecia valoarea informațiilor, ar fi fost mult mai fericit dacă acestea ar fi fost însoțite și de zornăitul ademenitor al aurului. Se pare că vechiul prieten al sultanului, deja de mai bine de un an în scaunul Țării Românești, căzuse în patima zgârceniei și uitase uzul seraiurilor.

În asemenea condiții, Abdul-Hamid a considerat că jocul se sfârșise și l-a mazilit pe fostul apropiat. Dar cu mare parte dintre scopuri îndeplinite fetele căsătorite și deținător al unei frumoase averi încropite în singurul an de domnie, pentru Caragea gestul nu a fost prea greu de suportat. Astfel a părăsit țara, în lacrimile ginerilor care îl însoțeau - plângându-și rangurile pierdute -, dar și ale boierilor locali, care rămăneau fără un bun domnitor.

Anton CARAGEA

Famelie mare, renumerație mică...

Alând de vacanța tronului în Țara Românească, survenită în cursul lunii ianuarie a anului 1782, Nicolae Caragea și-a luat inima în dinți și, prezentându-se la „prietenul» Hamid, i-a descris, cu lacrimi în ochi, marele dezastru al vieții sale: părinte a zece copii, din care, nefericire, șapte erau fete nemăritate, și nici un pic de zestre strânsă după o viață întreagă închinată preaputernicei împărății.

Cu zâmbetul pe buze, sultanul l-a îmbiat să-i spună și adevăratul motiv al vizitei, pe care nu o făcuse din simplă curtoazie. „Măcar un an de domnie în Țara Românească» - a venit, inspirat, răspunsul. Cererea odată încuviințată, nu i-a mai rămas lui Nicolae

Misterul de o sută de ani

În zorii zilei de 30 ianuarie 1889, în castelul de vânătoare de la Mayerling, au fost găsiți morți arhiducele Rudolf de Habsburg, prințul moștenitor al tronului Imperiului austro-ungar și baroneasa Maria Vetsera, o tânără în vârstă de 17 ani.

La un interval scurt, de numai câteva ore, Curtea imperială a reacționat într-un mod aparte, învăluind în cel mai desăvârșit secret cele întâmplare, singurele persoane care, sub o formă, sau alta, erau la curent cu evenimentul, fiind puse să jure că nu vor divulga amănuntele dramei. Prin aceasta, Hofburgul considera că, publicând ceea ce se petrecuse în realitate, avea să aducă daune demnității familiei imperiale și chiar prestigiului împăratului.

În fapt, trebuie să recunoaștem că, până la urmă, secretul avea să fie așa de bine păstrat, încât timp de aproape o sută de ani istoricii nu au reușit să-l dezlege, în cele ce urmează vom încerca să ridicăm vălul care persistă asupra evenimentelor petrecute atunci, în miez de iarnă...

Franz Iosif și Elisabeta

Dinastia Habsburgilor a domnit în Austria între anii 1278-1918. Ea își trage numele de la castelul fortificat situat în Elveția, în cantonul Argovia. Membrii acestei dinastii, una dintre cele mai vechi și numeroase din Europa, s-au înrudit, în

decursul timpului, cu familia princiară din Bavaria a Wittelsbachilor, ce a ocupat tronul Bavariei între anii 1180-1918.

Împăratul Franz Iosif (1830-1916) a fost un bărbat rigid, impregnat până la ultima fibră a ființei sale de spiritul cazon. Se spunea că se scula dis-de-diminează și mergea la biroul său, situat în castelul imperial din Hofburg, pentru ca seara târziu, să revină la castelul din Laxenburg, situat tocmai în sudul Vienei.

Franz Iosif a rămas toată viața un autocrat de modă veche, neavând decât preocupări militare și neapreciind decât munca administrativă, neînțelegând nimic din problemele economice și politice, tocmai într-un moment crucial, când atât în Europa cât și în alte puncte de pe glob, se pregătea o transformare radicală. Curtea rămăsese un cerc închis, limitat doar la accesul unui oarecare număr de familii vechi ce-și puteau demonstra ascendența nobiliară până la a treisprezecea generație în trecut.

Franz Iosif s-a căsătorit cu Elisabeta pe care o iubea nespun și o admira, fără însă a o înțelege, întreaga-i viață dusă alături de ea fiind în realitate ceva artificial și lipsit de acea căldură ce unește până și cuplul cel mai modest.

Elisabeta provenea din ramura Wittelsbachilor și purta povara unei consanguinități recente (mama sa, Ludovica, se căsătorise în 1828 cu vărui ei, Maximilian). Amintim că Ludovic al II-lea al Bavariei, «Regele nebun», era vărul ei.

Elisabeta moare în ziua de 10 septembrie 1898, pe când se afla într-o călătorie la Geneva, victimă a unui terorist italian, care i-a aplicat mai multe lovituri de pumnal în piept.

Din cele expuse, ne dăm seama că părinții arhiducelui Rudolf posedau o zestre genetică încărcată, ce nu va întârzia să se transmită, în mod inexorabil, urmașilor lor, izbucnind sub o formă sau alta, cu primul prilej.

Dumitru GAROFIL

L-AM CUNOSCUȚ PE STALIN

A fi primit de Stalin însemna cea mai înaltă recunoaștere a vitejiei și suferințelor luptătorilor partizani și ale poporului iugoslav. Stalin era mai mult decât un conducător în luptă: era încorporarea ideii, transformat în capetele comuniștilor în ideea pură, și implicit în ceva fără greșală și perfect.

Nici nu apucasem să-mi pun gândurile și sentimentele în ordine, că automobilul se și afla la porțile Kremlinului. La fiecare colț ne saluta, lovindu-și sonor călcâiele, câte un ofițer. Toți erau tineri, frumoși și țepeni, cu șepcile albastre ale securității de stat. Și aici, și pretutindeni mai târziu te uimea curățenia atât de desăvârșită, încât părea incredibil că în aceste încăperi trăiesc și lucrează oameni.

În fine am fost conduși într-un birou nu prea mare,

în care ne aștepta generalul Jukov. Mărunt, gras, transpirat.

Stalin ne-a întâmpinat în mijlocul încăperii; eu m-am apropiat primul de el și m-am prezentat. A făcut același lucru și Terzić pronunțându-și titlul întreg pe un ton militar și lovindu-și călcâiele, la care gazda noastră – asta a fost aproape caraghios – a răspuns: Stalin.

Stalin era în uniformă de mareșal și încălțat în cizme noi, fără alte ordine în afară de steaua de aur, ordinul de Erou al Uniunii Sovietice. Acesta nu era acel Stalin maiestuos din fotografiile nici cel din filmele documentare: țepăn, cu pas și ținută calculate. Nu stătea liniștit nici o clipă; își făcea de lucru cu luleaua care avea punctul alb al firmei engleze „Dunhill”.

M-a surprins altceva: era scund de statură și avea un corp urât. Corpul lui era scurt și îngust, iar picioarele și mâinile prea lungi. Dinții îi erau negri și neregulați, îndoiți spre înăuntru și nici chiar mustățile nu-i erau stufoase și puternice. Totuși capul lui nu era urât: avea ceva de om din popor, țărănesc, de gospodar cu ochi galbeni și vioi și un amestec de severitate și pișicher.

M-a surprins și pronunțarea lui: se simțea că nu e rus. Însă vocabularul lui rusesc era bogat, iar modul lui de exprimare cu folosirea din abundență a zicalilor și a proverbelor rusești era foarte pitoresc și plastic.

Într-o singură privință nu am fost surprins: Stalin avea simțul umorului, un umor brutal, sigur de sine, însă fără rafinament și profunzime. Frapante erau și raporturile lui cu Molotov. Molotov era singurul membru al Biroului politic care i se adresa lui Stalin cu tu, „tu”.

Discuția a început cu întrebarea pe care ne-a adresat-o Stalin despre impresiile din Uniunea Sovietică. Am răspuns „Suntem entuziasmați” la care Stalin a remarcat: Iar noi nu suntem entuziasmați cu toate că facem tot ce putem ca să fie mai bine în Rusia.

Mi s-a întipărit în minte că Stalin a folosit denumirea Rusia, iar nu Uniunea Sovietică.

Milovan Djilas
(eseist și politolog, Muntenegru)

Împărați soldați ai Răsăritului

La venirea administrației romane, în Macedonia se afla un popor care, după cum s-a arătat, vorbea limba latină vulgară, foarte apropiată de cea vorbită de armata și administrația romană. Integrarea traco-aromânilor în rândul cetățenilor romani a făcut posibilă, începând cu secolul al IV-lea, ascensiunea aristocrației macedonene în funcții de conducere în imperiu și mai târziu, lupta ei pentru menținerea puterii Imperiului Roman de Răsărit în perioada năvălirii popoarelor barbare.

Împărații aleși din aristocrația traco-aromână sunt de fapt împărați soldați, care s-au evidențiat în lupte și n-au văzut, vreodată, Roma. Din cei 80 de împărați, după cum spune I.C. Drăgan, în lucrarea «Imperiul Romano-Trac», 40 erau traco-români (I.C. adică Aromâni).

Constantin cel Mare era de origine tracă, născut în Nissius (Niș) prin anii 280. Mama lui, Elena, făcea parte din pătura săracă a tracilor macedoneni. Ea lucra la un han aflat pe drumurile care făceau legătura dintre Roma și Helespont. Constantin, fiul lui Constantin Cloru, se căsătorește în anul 307 cu Fausta, care nu împlinise încă 10 ani.

Victoria sa împotriva lui Maxențius, la Roma în 312, a decis victoria creștinismului. S-a făcut remarcat prin Edictul de la Milano din 313, prin care a acordat libertate religioasă în imperiu. O altă

inițiativă, prin care este glorificată domnia lui Constantin, este construirea unei cetăți pe malurile Bosforului, care-i poartă numele, Constantinopol. Acest oraș este cunoscut ca noua Romă. Construirea lui a început în 326 și s-a terminat în 329. Constantin plănuia să aibă o capitală în teritoriul guvernat de el, oscilând între Nissius (Niș) unde se născuse, Serdica (Sofia), Salonic (Macedonia) și Troia. La un moment dat s-a gândit la Troia și la reînvierea unei vechi tradiții a regilor macedoneni.

Constantin se face cunoscut în domeniul administrativ prin reforma monetară. El bate o monedă de aur-solidus, care își va menține calitatea și greutatea până în secolul al XI-lea.

Constantin, bolnav de malarie, moare în 337.

Referindu-ne la mențiunea de mai sus cu privire la tradiția regilor macedoneni, se poate afirma că acest mare împărat nu și-a uitat originea tracă, împărat roman fiind, și nici pe înaintașii săi troieni.

Sentimentul lui național rezultă și din dorința de a construi o capitală a imperiului în patria sa natală, Tracia. Dinastia Constantinilor va domni în Imperiul Roman de Răsărit mai multe secole.

Constantin, împreună cu mama sa Elena, au fost sanctificați de biserica creștină, el fiind numit Constantin cel Mare.

Ioan M. CARDULA

BIBLIA ȘI CEL DE AL TREILEA RĂZBOI MONDIAL

Țări arabe și africane, conduse de unele popoare ale fostei U.R.S.S. sau chiar U.R.S.S. în eventualitatea în care, în urma eșecului reformei, o lovitură de stat militară ar reuși pot declanșa cel de al treilea conflict mondial. Despre aceste țări, Biblia spune următoarele:

„Cuvântul Domnului, mi-a vorbit astfel: „Fiul omului, întoarce-te cu fața spre Gog, din țara lui Magog, spre domnul Roșului, Meșecului și Tubalului și proorocește împotriva lui! Și spune: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe tine, Gog, domnul Roșului, Meșecului și Tubalului!

Te voi țări, îți voi pune un cârlig în fălci; te voi scoate, pe tine și toată oastea ta, cai și călăreți, toți îmbrăcați în chip strălucit, ceată mare de popor, care poartă scut și pavăză, și care toți mânuiesc sabia; împreună cu ei vor scoate pe cei din Persia, Etiopia și Puth, toți cu scut și coif; Gomerul cu toate oștile lui, țara Togarmei, din fundul miază-noaptei, cu toate oștile sale, popoare multe împreună cu tine! Pregătește-te dar, fii gata, tu, și toată mulțimea adunată în jurul tău! Fii căpetenia lor! După multe zile, vei fi în fruntea

lor; în vremea de apoi, vei merge împotriva țării, ai cărei locuitori, scăpați de sabie, vor fi strânși dintre mai multe popoare, pe munții lui Israel care multă vreme fuseseră pustii, dar, fiind scoși din mijlocul popoarelor, vor fi toți liniștiți în locuințele lor. Iar tu te vei sui, vei înainta ca o furtună, vei fi ca un nor negru care va acoperi țara, tu cu toate oștile tale, și multe popoare cu tine.

...Vei înainta împotriva poporului Meu Israel, ca un nor, care va acoperi țara. În zilele de apoi, te voi aduce împotriva țării Mele ca să Mă cunoască neamurile când voi fi sfințit în tine sub ochii lor. Gog.» Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Nu ești tu acela despre care am

vorbit odinioară, prin robii Mei prorocii lui Israel, care au proclamat atunci ani de zile, că te voi aduce împotriva lor?» (Ezechiel 38: 1-9, 16-17).

Un bun cunoscător al profețiilor făcute de Ezechiel, și de ceilalți profeți evrei a fost Generalul Moshe Dayan, fostul comandant militar al Israelului care, în 1968 a declarat: următorul război nu va fi contra arabilor, ci contra rușilor».

Cristian NEGUREANU

OAMENI ÎN VORBE, GUNOAIE ÎN FAPTE

Apologetii comunismului au devenit de-a lungul timpului experți în mistificarea și trădarea adevărului istoric. Academicianul de tristă faimă, Mihail Roller, în „Istoria R.P.R.”, afirma că în mișcarea muncitorească, alături de curentul revoluționar, exista în 1919 un curent format din „social-democrați de dreapta, Flueraș, Jumanca, Grigorovici etc., trădători ai clasei muncitoare, care jucau rolul de agentură a burgheziei în sânul muncitorimii. Alt curent era cel centrist - Ilie Moscovici etc., revoluționar în vorbe, în fapt - trădător al clasei muncitoare”.

În octombrie 1920, fruntașii socialiști au organizat o grevă generală. Eșuarea ei s-ar datora faptului că „fruntașii oportuniști ai partidelor socialiste, Grigorovici, Flueraș, Jumanca, Moscovici au dezarmat proletariatul (prin hotărârea ca în timpul grevei, toată lumea să stea acasă și să nu facă nici o manifestație)... săvârșind una din cele mai odioase trădări din istoria mișcării muncitorești din România (M. Roller).

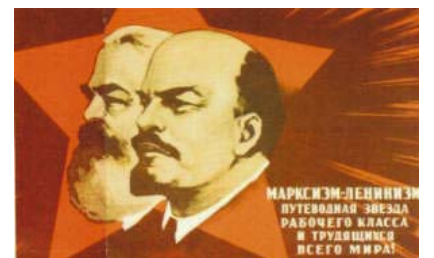
După opinia lui C. Argetoianu, marii „vinovați ai acțiunii comuniste au fost

ovreii, și se poate zice că ei singuri au pus la cale tot ce s-a întâmplat în anii 1919, 1920 și 1921... Aproape fiecare ovrei a fost în acei ani un agent al Moscovei”. Colaborarea cu o putere străină, în ideea răsturnării ordinii de drept, și dorința preluării puterii politice, făcea evident din „ovrei”, de la „cel de pe urmă târlan până la bancherii milionari, ca Ciprut și Aristid Blank”, niște trădători. Finanțarea propagandei comuniste o realizau bancherii și Moscova. La conferința din august 1920 de la Viena, Gh. Cristescu, Flueraș, C. Popovici, David Finkelstein zis Fabian, au fost acuzați de reprezentantul guvernului sovietic, Warschavsky-Bronsky, că au cheltuit sute de mii de lei dați de Moscova fără să realizeze o mișcare serioasă în România. Singurul succes înregistrat la Viena de Gh. Cristescu a fost să-i determine pe dezertorii, trădătorii români, să lupte energic pentru instaurarea comunismului în țară și să strângă fonduri pentru propagandă și diverse acțiuni... Dezertorii români cotizează pentru cauza comunismului cu 30.000 de coroane.

„Lupta contra comuniștilor, spunea C. Argetoianu, a fost principala mea preocupare la Ministerul de Interne, în anii 1920-1921. Pericolul roșu luase proporții îngrijorătoare la începutul anului 1920... De altminteri, în anii 1919, 1920 și 1921... delimitarea nu era foarte netedă între socialiști și comuniști.

Comuniștii știau bine că sub firma lor erau expuși la toate rigorile legii, și că nu puteau scoate capul decât sub firma social-democrată... În primele trei luni ale guvernării noastre, agenții Moscovei încercaseră să saboteze întreprinderile Statului și să creeze celule sovietice pe unde putuseră».

Mircea BĂLAN

Evreii nu iubesc banul

Capitaliști din legitimă apărare

Poporul a cărui istorie derutează istoria și pe care dușmanii – știind că nu-i plac clasificările îl numesc când rasă când națiune, când trib, ar trebui să convingă pe mulți dar mai ales pe noi aromânii, că puterea pe care o exerciți nu prețuiește nici măcar cât una din cele șase sute patruzeci și șapte de mii trei sute nouăsprezece litere ale Bibliei slujită de ei, pentru înțelepciunea lumii. «Ideile lui Ben Rubi» din «Gog» a lui Papini departe de a demitiza elegant mândria de fată mare a unei Europe bătrâne, este o lecție europeană despre felul în care un popor, tras mereu pe roata istoriei de dușmanii săi devine puternic și nemuritor, din legitimă apărare.

Deși poate părea incredibil, evreii nu iubesc banul. Trei sferturi din literatura lor, începând cu profeții, e o gloriificare a săracilor. Dar, ca să te aperi de oameni, trebuie să-i distrugi cu fierul și să-i cumperi cu aurul. Neputând întrebuința fierul, evreii se apără, în lipsă de altceva, cu aur, metal mai estetic și mai nobil. Florinții au fost sulitele lor, ducații săbiile lor, lirele sterline puștile lor, dolarii mitralierele. Arme nu totdeauna eficiente, dar din secol în secol tot mai puternice, din cauza întorsăturii pe care o ia civilizația. Evreul, devenit **capitalist din legitimă apărare**, s-a pomenit, din cauza decăderii morale și mistice a Europei, unul din stăpânii pământului, dar împotriva voinței și a geniului său. Mai întâi, l-au silit să fie bogat; apoi au proclamat că bogăția contează mai mult decât orice, așa încât, prin voința dușmanilor săi, săracul din Biblie și prizonierul ghetourilor a devenit stăpânul săracilor și al bogățiilor.

Ceea ce fusese un instrument de protecție pentru ei, deveni, cu vremea, un instrument de război; și, după mine, mai ales inteligența, care e mai puternică decât aurul, a fost un astfel de instrument. Ce putea să facă evreul călcat în picioare și scuipat, spre a se răzbuia pe dușmanii săi? Să umilească, să înjosească, să dizolve idealurile goimilor, să distrugă valorile grație cărora se zice că dăinuiește creștinismul. Și, de fapt, dacă observai bine, inteligența evreiască n-a făcut altceva, de un secol încoace, decât să sape din temelie și să murdărească credințele cele mai scumpe, coloanele care susțineau edificiul gândirii goimilor. Din momentul în care evreii au avut libertatea de a scrie, tot eșafodajul străin spiritual amenință să cadă.

Romantismul german crease idealismul și reabilitase catolicismul: vine un jidănaș din Düsseldorf, Heine, care cu verva sa veselă și răutăcioasă își bate joc de romantici, de idealști și de catolici.

În gunoii economiei vulgare

Oamenii au crezut totdeauna că politica, morala, religia, arta, sunt manifestări superioare ale spiritului, care n-au nimic de a face cu punga și cu pânțele: apare un ovrei din Trevin, Marx, și demonstrează că toate aceste lucruri foarte ideale se amestecă în gunoii economiei vulgare.

Toată lumea își închipuie pe omul de geniu ca pe o ființă divină și pe criminal ca pe un monstru: pe neașteptate vine un evreu din Verona, Lombroso și arată clar ca lumina zilei, că geniuul e un seminebun, epileptic și criminalii nu sunt altceva decât supraviețuitorii strămoșilor noștri, deci rudele noastre apropiate. La sfârșitul secolului al XIX-lea, Europa lui Tolstoi, a lui Ibsen, a lui Nietzsche, a lui Verlaine își făcea iluzia că e una din marile epoci ale omenirii: apare un evreu din Budapesta, Max Nordau și se distrează explicând că faimoșii voștri poeți sunt niște degenerați și că civilizația e bazată pe minciună.

Fiecare din noi e convins că este, în ansamblu, un om normal și moral: se prezintă un evreu din Freiburg în Moravia, Sigmund Freud și descoperă că în cel mai virtuos și mai distins gentleman e ascuns un incestuos, un asasin în devenire.

Din vremea «Curților de dragoste» și-a Dulcelui Stil Nou suntem obișnuiți să considerăm femeia ca un ideal, ca un buchet de perfecții: intervine un evreu din Viena, Weininger și demonstrează științific și dialectic că femeia e o ființă mârșavă, un abis de murdărie și de josnicie.

Intelectualii, filozofii și alții, au considerat totdeauna că inteligența e unicul mijloc pentru a ajunge la adevăr, care e cea mai mare glorie a omului: - se ivește un evreu din Paris, Bergson, care, prin analizele sale subtile și geniale, înlătură primatul inteligenței, dărâmă edificiul milenar al platonismului și ajunge la concluzia că gândirea conceptuală e incapabilă să cuprindă realitatea.

Religiile sunt considerate aproape de toți oamenii ca fiind rezultatul unei admirabile colaborări între Dumnezeu și facultatea cea mai admirabilă a omului: și iată că un evreu din Saint Germain-en-Laye, Solomon Reinach, își bate capul să demonstreze că religiile nu sunt altceva decât o rămășiță din vechile tabu sălbatice, sisteme de prohibiție, cu suprastructuri ideologice variabile.

AU TRECUT ANII...

Au trecut anii, ne întâlneam mai rar, îl acompaniam la un pahar de vin la „Doamna Candrea” (Uniunea Scriitorilor), în alte localități mai scilvisite pentru mine.

– Ar trebui să abandonezi gazetăria, te duce la rutină. Vei deveni un „invalid lingvistic”. Te vei exprima doar în locuri comune, în sintagme parazitare. Vei visa și în somn lozinci. Ai stofă de istoric literar.

Avea dreptate, fierbeam în mine, dar izbucneam.

– Călinescu punea „legitime nădejdi în cariera de critic a lui Alexandru Piru, încă tânăr și de aceea dogmatic, inclement, înrăurit de vechi decizii ale criticii” și ați ajuns... istoric literar.

Îl dureau vorbele mele, Călinescu l-a părțit, ca mai toți oamenii de spirit uneori s-a lăsat influențat, alteori și-a sacrificat emulii. Al Piru i-a reeditat, în 1982, monumentala istorie. O ediție critică, revizuită, cu numeroase adaosuri, o adevărată lecție de editare științifică, deși detractorii de profesie au găsit destule noduri în papură... Îi trecea repede, ne mai înveseleam, avea un har deosebit al povestitului, priza anecdotele rafinate, causeurul comunica, nu doar făcea exerciții de comunicare. Părea însă că se afundă într-un abis de catran, când venea vorba despre suferințele administrate de comuniști, de perioada când a avut „identitatea de proletar”.

Ion VULPE

Veșnica relativitate

Ne închipuim că trăim liniștiți, într-un univers solid, având ca bază Timpul și Spațiul, considerate distincte și absolute: apare un evreu din Ulm, Einstein și stabilește că timpul și spațiul absolut nu există, că totul e bazat pe o veșnică relativitate și că edificiul vechii fizici, mândria științei moderne, este distrus.

Raționalismul științific era sigur de a fi cucerit gândirea și de a fi dat cheia realității: se înfățișează un evreu din Lublin, Meyerson și risipește și această iluzie: legile raționale nu se adaptează niciodată complet realității, este întotdeauna un reziduu ireductibil și rebel, care sfidează pretinsul triumf al rațiunii.

Și s-ar putea continua. Nu vorbesc de politică, unde dictatorul Bismarck are ca antagonist pe evreul Lassalle, unde Gladstone a fost întrecut de evreul Disraeli, unde Cavour are ca mână dreaptă pe evreul Artom, Clemenceau pe evreul Mandel și Lenin pe evreul Trotsky. Notați că n-am scos în evidență nume obscure sau de mână a doua. Europa intelectuală e, în mare parte, sub influența sau, dacă vreți, sub vraja marilor evrei pe care i-am menționat. Născuți printre popoare diferite, consacrandu-se cercetărilor diverse, toți, câți sunt, germani și francezi, italieni și polonezi, poeți și matematicieni, antropologi și filozofi, au un caracter comun: acela de a pune la îndoială adevărurile recunoscute, de-a înjosi ceea ce e sus, de-a murdări ceea ce pare curat, de-a zdruncina ceea ce pare solid, de-a omorî cu pietre ce este respectat.

Marea război evreiască

Acest efect dizolvant al otrăvirilor pe care de secole le picură, este marea război evreiască în contra lumi grecești, latine și creștine. Grecii i-au disprețuit, romanii i-au decimat și i-au împrăștiat, creștinii i-au torturat și i-au jefuit și ei, prea slabi pentru a se răzbuia prin forță, au pornit o ofensivă tenace și corosivă în contra pilăștrilor pe care se sprijină civilizația născută din Atena lui Platon și din Roma împăraților și papilor. Și războiul lor vine la vreme. Ca mari capitaliști, ei domină piețele financiare într-o vreme în care economia este totul sau aproape totul; ca gânditori domină piețele intelectuale, sfărâmând vechile credințe sacre și profane, religiile relevate și pe cele laice. Evreul reunește în sine cele două extreme mai redutabile: despot în domeniul materiei, anarhic în domeniul spiritului. Poporul acuzat de a fi ucis un Dumnezeu, a vrut să ucidă și pe idolii inteligenței și ai sentimentului și vă silește să îngenunchiați înaintea celui mai mare idol, singurul care a rămas: Banul. Umiliția lor, care ține de la sclavia babiloniană, până la înfrângerea de la Bar-Cosceba și se perpetuează în getto-uri până la revoluția franceză, e, în sfârșit, război. Paria popoarelor poate cânta imnul unei duble victorii.

Vasile TODI

ENCICLOPEDIA AROMÂNĂ

ADAMACA, Adam. Frunț aromân din Veria. Atacat de antartii greci în anul 1906 pentru că a susținut cu tărie drepturile aromânilor de a avea Biserica și Școala în limba maternă.

Bibliografie: Vasile Diamandi-Amniceanul, Români din Peninsula Balcanică, Editura Institutului de Arte Grafice Tiparul Universitar, București, 1938.

ADAMACA, Dumitru. Erou al luptei de emancipare etno-culturală și religioasă a aromânilor din Macedonia grecească, ucis de antartii greci în valul de represalii din anii 1905-1906.

Bibliografie: Vasile Diamandi-Amniceanul, Români din Peninsula Balcanică, Editura Institutului de Arte Grafice Tiparul Universitar, București, 1938.

ADAMI, Ioan. Medic. În cazul medicului Ioan Adami, născut în secolul al XVIII-lea, în care a și murit, ne lipsesc date biografice precise. Este însă sigur de origine aromână. Stabilit la Sibiu, el face parte din rândurile tinerei burghezii macedo-române, ce s-a format la Universitățile Europei Occidentale. A profesat în Transilvania, în Banat și în țara Românească. A fost elev a lui Pápai Páriz, personalitate de frunte a medicinei ardelențe, la Colegiul de la Aiud. I-a tradus acestuia în românește lucrarea sa, intitulată *Pax corporis*, scriindu-i introducerea în limba greacă, în 1760. Cartea s-a redactat cu destinație specială, pentru uzul sârmanilor nevoiași de la sate. În acest scop se introduc în lucrare și denumirile populare ale bolilor, cât și descrierea unor remedii folosite de etnoatria din Ardeal.

Bibliografie: Spielman, József: restituiri istorico-medicale. *Studii de istoria științei și culturii*. Editura Kriterion, București, 1980, p. 200-201.

Dr. ec. Justin TAMBOZI

Puncte de vedere

Camil Petrescu îmi cere să-i sugerez lui Rosetti ca să vorbească cu Ralea și Armand într-o chestiune „capitală”. Are anume intenția să plece de la Teatrul Național pentru a lua conducerea operațiilor tehnice de apărare antiaeriană. A refuzat să-mi destăinuiească planurile lui – dar e decis să i le expună primului ministru, sau poate chiar Regelui. Mi-a spus de asemenea că are legături strânse cu statul major al Corpului II și că, dacă vom face război în Dobrogea, operațiile vor fi conduse după indicațiile lui.

Vineri, 15 martie 1940
A murit Nae Ionescu

Sâmbătă, 16 (martie) 1940

Plâns, nervos, imposibil de stăpânit, ieri-dimineață, intrând în casa lui Nae Ionescu, două ore după ce a murit.

Se duce cu el o întreagă perioadă din viața mea, acum – acum de abia – definitiv închisă.

Ce soartă stranie a avut omul așa extraordinar, care moare neîmplinit, nerealizat, învins și – dacă nu mi-ar fi greu s-o spun – ratat.

Mi-e atât de drag tocmai pentru că a avut atât de puțin noroc. Ce insolent, ce jignitor mi se pare succesul altora! Șeicarul e sănătos, bogat și triumfător. Manoilescu va fi ministru. Tătărescu e prim-ministru. Herescu este profesor definitiv și președinte la S.S. R.

Corneliu Moldoveanu are premiul național de literatură și dă șuete la cafenea. Victor Eftimiu dă recepții...

Dar Nae Ionescu moare la 49 de ani, neluat în serios, înfrânt.

Camil explică, cu absolut aceeași îndârjire, că legionar n-a fost niciodată și că (textual) el nu se poate simți bine decât în regimul de azi, care e regimul valorilor naționale.

Cred că ce e mai tare în omul așa e inconstiența – fiindcă numai din inconstiență poate povesti (fără să-și dea seama că faptul e odios) cum acum câțiva timp, când Poldy Stern l-a rugat să-i primească la el niște hârtii personale și să i le ascundă – nu numai că l-a refuzat, dar a telefonat lui Zăvoianu, prefect de poliție pe atunci, raportându-i cele întâmplate și adăugând că el, Camil Petrescu își declină orice răspundere și nici nu garantează că acele hârtii refuzate de el conțineau simple contracte comerciale sau dolari! Denunț oribil denunț – și Camil nu are atâta sensibilitate câtă ar trebui ca să înțeleagă și să se înpăimânte!

Mihail SEBASTIAN